

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: Αντίσταση, Γενοκτονίες, Ολοκαυτώματα (α΄)

/ [Πεμπτούσια](#)

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος μέσα από τα γεγονότα της Αντίστασης, των Γενοκτονιών και των Ολοκαυτωμάτων

Μία παλιά παροιμία έλεγε ότι όταν ο Θεός καταράστηκε τον κόσμο, είπε να γίνεται πόλεμος. Πράγματι, ο πόλεμος αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα δεινά -αν όχι το μεγαλύτερο- για το ανθρώπινο γένος. Η ανθρωπότητα βίωσε τη φρίκη δύο Παγκόσμιων Πολέμων. Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος αποδείχθηκε τρομακτικότερος από τον Α΄. Περίπου σαράντα εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους και χιλιάδες άλλοι έμειναν ανάπηροι.

Στην εργασία αυτή, αρχικά θα γίνει αναφορά στα αίτια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και στις συνθήκες που οδήγησαν σε αυτόν. Έπειτα, εν συνόψει, θα

παρουσιαστούν οι πρωταγωνιστές των χωρών που έλαβαν μέρος στον πόλεμο και τα σημαντικότερα γεγονότα του πολέμου καθώς και η περίοδος του Μεσοπολέμου στην Ελλάδα. Στη συνέχεια θα γίνει λόγος για την αντίσταση των λαών έναντι των χωρών του Άξονα αλλά κυρίως για την αντίσταση των Ελλήνων κατά τη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής. Τέλος, θα παρουσιαστούν τα γεγονότα της γενοκτονίας διαφόρων εθνικοτήτων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη αλλά και τα ολοκαυτώματα που σημάδεψαν την περίοδο αυτή. Όλα αυτά αποτελούν μαύρες σελίδες της ανθρώπινης ιστορίας και αποδεικνύουν περίτρανα ότι ο άνθρωπος μπορεί να συμπεριφερθεί χειρότερα ακόμα και από τα αγριότερα θηρία. Η δίψα για εξουσία και κυριαρχία κάνουν τον «πολιτισμένο» άνθρωπο να φέρεται ως τελείως πρωτόγονος.

Ευσεβής πόθος μας είναι η εργασία αυτή να αφυπνίσει κοιμισμένες συνειδήσεις και να καταλάβουν ότι ο πόλεμος δεν αποτελεί λύση για τα προβλήματα των λαών. Άλλωστε, σήμερα στο ξημέρωμα του 21^{ου} αιώνα αυτό πρέπει να είναι όσο πιο σαφές γίνεται. Δυστυχώς μελετώντας κάποιος την ιστορία μέχρι το ξέσπασμα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου θα τρομάξει από τις ομοιότητες που υπάρχουν μεταξύ των γεγονότων που έλαβαν μέρος στη διάρκεια του Μεσοπολέμου έως και την έναρξη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου αλλά και των διάφορων σημερινών συμβάντων, όπως η ύπαρξη υψηλής ανεργίας, οικονομική κρίση σε παγκόσμιο επίπεδο, κάποιες χώρες που προσπαθούσαν να κυριαρχήσουν οικονομικά και πολιτικά στο παγκόσμιο στερέωμα και η εμφάνιση διαφόρων φασιστικών ή ακροδεξιών οργανώσεων. Μακάρι, οι λαοί να έχουν διδαχθεί από τα σφάλματα του παρελθόντος και να μην αφήσουν κανένα να τους παρασύρει στη δίνη ενός Γ΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Ειδάλλως εάν συμβεί αυτό, τότε τα πράγματα θα είναι τρομακτικά για ολόκληρο το ανθρώπινο γένος, που ίσως να οδηγηθεί ακόμα και στην εξαφάνιση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: Η ΠΟΡΕΙΑ ΕΩΣ ΤΟ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

1. Το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, θύρα για μία νέα Παγκόσμια σύρραξη.

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος έληξε επίσημα με την υπογραφή της Συνθήκης των Βερσαλλιών το 1919. Η Συνθήκη υπογράφηκε στις 28 Ιουνίου 1919 μεταξύ των δύο βασικών αντιπάλων του Πολέμου της Εγκάρδιας Συμμαχίας (Entente Cordiale) και της Γερμανικής Αυτοκρατορίας. Η τελευταία μαζί με την Αυστρία, Ουγγαρία και Ρωσία αποκλείστηκαν από τη συμμετοχή τους στις διαπραγματεύσεις. Αυτές διήρκησαν περίπου έξι μήνες από τον Ιανουάριο έως τις 28 Ιουνίου 1919. Οι όροι της Συνθήκης ήταν εξευτελιστικοί για τη Γερμανία, αφού τη θεωρούσαν τη μοναδική υπεύθυνη για την έναρξη του Πολέμου, την ανάγκαζαν να πληρώσει

δυσβάστακτα ποσά σε πολεμικές αποζημιώσεις και αποφάσιζε τη διανομή των αποικιών των ηττημένων μεταξύ των νικητών και αφαίρεση εδαφών από τα κράτη των ηττημένων. Χαρακτηριστικά η Γαλλία προσάρτησε τη Λωραίνη και την Αλσατία και η Πολωνία ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο κράτος[1].

Η μετέπειτα ίδρυση της Κοινωνίας των Εθνών, πρόδρομος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, δεν μπόρεσε να λύσει με ειρηνικό τρόπο τις διαφορές των χωρών μελών αλλά έγινε ένας τρόπος ανταγωνισμού που οι ισχυροί είχαν τον πρώτο και τον τελευταίο λόγο, ενώ οι αδύναμοι θεωρητικά έβρισκαν καταφύγιο. Στην Κοινωνία των Εθνών δε συμμετείχαν οι Ενωμένες Πολιτείες της Αμερικής, παρότι εκείνος που συνέβαλε αποφασιστικά στη διαμόρφωση και διατύπωση του καταστατικού της ήταν ο Τόμας Γουίλσον, ο Αμερικανός Πρόεδρος. Παράλληλα στην Κοινωνία των Εθνών δεν είχε συμμετοχή έως το 1934 και η κομμουνιστική Σοβιετική Ένωση[2].

Την περίοδο που ακολουθεί μετά το οριστικό τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου βρήκε την Ιταλία να αντιμετωπίζει το πρόβλημα του υπερπληθυσμού, την ύπαρξη ανύπαρκτων επενδύσεων στην οικονομία της και τη διαφθορά να κάνει την παρουσία της στην πολιτική ζωή της χώρας. Η Γερμανία βρίσκεται ανίκανη να ανταπεξέλθει στην πληρωμή των ετήσιων πολεμικών αποζημιώσεων στους Νικητές. Οι αποζημιώσεις αυτές ξεπερνούσαν το γερμανικό ακαθάριστο προϊόν. Παράλληλα η ανεργία μάστιζε τη χώρα έως το 1933. Ταυτόχρονα η αποβιομηχάνιση της χώρας σε συνδυασμό με τον ανεξέλεγκτο πληθωρισμό δυσχέραιναν περισσότερο την ήδη βεβαρημένη οικονομική και κοινωνική κατάσταση των Γερμανών[3].

Συνέπεια όλων των παραπάνω ήταν η άνοδος του φασισμού στην Ιταλία με αρχηγό το Μπενίτο Μουσολίνι και του εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος του Αδόλφου Χίτλερ στη Γερμανία, δηλαδή οι ναζιστές. Οι δύο αυτοί άνδρες εκμεταλλεύτηκαν την αγανάκτηση του λαού της Ιταλίας και της Γερμανίας. Υποσχέθηκαν ότι θα βοηθούσαν τις εξαθλιωμένες μάζες να έβγαιναν από τη δεινή οικονομική θέση και στρέφονταν κατά των κεφαλαιούχων και γενικότερα κατά των ξένων εθνικοτήτων που κυριαρχούσαν στο οικονομικό προσκήνιο των χωρών τους. Ο Μουσολίνι αναλαμβάνει την εξουσία στην Ιταλία ύστερα από πραξικόπημα το 1923, ενώ στη Γερμανία ο Χίτλερ ανεβαίνει στην εξουσία το 1933[4].

Η αδυναμία της Κοινωνίας των Εθνών να εξασφαλίσει την παγκόσμια ειρήνη και η αναποφασιστικότητα των δημοκρατικών κρατών σε συνάρτηση[5] με την εκδήλωση της μεγάλης οικονομικής κρίσης του 1929 κατέρριψε το μύθο της ευημερίας που υπήρχε μέχρι τότε στους νικητές του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου αλλά και στις Ενωμένες Πολιτείες Αμερικής[6]. Η αύξηση της ανεργίας και των

δυσάρεστων συνεπειών της στη ζωή των ατόμων, οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί των κρατών, η αλλαγή στη διαμόρφωση των κοινωνικών τάξεων, η δημιουργία και η ανάπτυξη των εργατικών κινημάτων και τέλος η στήριξη των πολιτών σε καθεστώτα ολοκληρωτικά και εθνικιστικά καθώς και η ανάδυση δικτατορικών κυβερνήσεων, όπως ο Φράνκο στην Ιταλία και του Μεταξά στην Ελλάδα, αποτέλεσαν βασικές αιτίες για μία ακόμη παγκόσμια πολεμική σύρραξη.

[1] Β. Σκουλάτου, Ν. Δημακοπούλου, Σ. Κόνδη, *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη*, Γ', ΟΕΔΒ, Αθήνα 2000¹², σ. 69

[2] Αυτόθι, σ. 71. Συναφώς ΔΟΜΗ 22, Αθήνα 2005, σ. 500.

[3] «[Τα αίτια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου - Η 28η Οκτωβρίου του 1940](http://www.aktorama.gr/index.php/topic,186.0.html?PHPSESSID=4bacc246a928a842c22d7f)», <http://www.aktorama.gr/index.php/topic,186.0.html?PHPSESSID=4bacc246a928a842c22d7f> (2012)

[4] Αυτόθι.

[5] Β. Σκουλάτου, Ν. Δημακοπούλου, Σ. Κόνδη, *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη*, Γ', σ. 236.

[6] Η κρίση του 1929 ήρθε τη στιγμή που το κράτος των Ενωμένων Πολιτειών Αμερικής θεωρούσε ότι είχε βρει τρόπο να αντιμετωπίσει τη φτώχεια και να προσφέρει στους περισσότερους πολίτες του το όνειρο μίας ζωής με πολλά υλικά αγαθά. Η συγκεκριμένη κατάσταση υπήρξε το αποτέλεσμα του υπέρμετρου καταναλωτισμού της κοινωνίας, ο οποίος δε στηριζόταν στα ίδια οικονομικά μέσα των επιχειρήσεων, των οικογενειών και των ατόμων αλλά στις πιστώσεις των τραπεζοοικονομικών ιδρυμάτων. Συνέπεια της κρίσης ήταν η χρεωκοπία πολλών τραπεζών ή η παύση χορήγησης δανείων. Αυτό αποτέλεσε ντόμινο στις βιομηχανίες, αφού πολλές δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις οικονομικές υποχρεώσεις τους. Τα προϊόντα τους έμεναν απούλητα, αφού ο κόσμος αδυνατούσε να τα αγοράσει. Η ανεργία αυξήθηκε και μαζί της η κοινωνική εξαθλίωση και δυσαρέσκεια στους πολίτες Ευρώπης και Αμερικής. Τέλος η κατάρρευση του τραπεζοοικονομικού συστήματος της Αμερικής είχε άμεσο αντίκτυπο και στην Ευρώπη. Μεγάλα πλήγματα υπέστησαν η Γερμανία και η Αγγλία, οι οποίες στήριζαν την ανάπτυξή τους σε Αμερικανικά κεφάλαια. Λιγότερο από την κρίση επηρεάστηκε η Γαλλία. Πρβλ. Β. Σκουλάτου, Ν. Δημακοπούλου, Σ. Κόνδη *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη*, σσ. 154-173. Συναφώς βλ. Ι. Σ Κολιόπουλου., *Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία 1789-1945. Από τη Γαλλική Επανάσταση στο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο*

, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2001, σσ. 320-337.